

2022

Roofvogelonderzoek



wespendief

**Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank,
Baardwijkse Overlaat, Huis ter Heide, Elshoutse
wielen en de polders ten noorden van
Elshout/Drunen/Waalwijk/Sprang-Capelle/Waspik**

Inleiding

In 2022 hebben wij net als in voorgaande jaren, onderzoek gedaan naar het voorkomen van broedende roofvogels in een gebied in de omgeving van Drunen-Waalwijk-Sprang-Capelle-Waspik-Kaatsheuvel-Loon op Zand.

Een onderdeel daarvan is het controleren van alle hoogspanningsmasten tussen Raamsdonksveer en Haarsteeg, een afstand van ongeveer 19 km met 61 masten. We vonden hierop dit jaar slechts één broedende slechtvalk en één boomvalk.

Werkwijze

In het winterhalfjaar wordt gezocht naar nesten die we eventueel in het vorige broedseizoen gemist hebben.

In het broedseizoen zelf worden alle reeds bij ons bekende nesten gecontroleerd en wordt actief gezocht naar nieuwe nesten.

Indien een bezet nest is gevonden wordt dit zo goed mogelijk tot aan het uitvliegen gevolgd.

Het controleren doen wij in het begin met verrekijker of telescoop maar later bij de meeste nesten met een camera op lange stok waarmee we nesten tot ongeveer 20 meter hoogte kunnen bereiken en op die manier is ongeveer 90% van de nesten gecontroleerd.



10 augustus controle wespindief

In totaal vonden we 95 bezette roofvogelnesten. Voor het vijfde achtereenvolgende jaar hadden we een nest van een raaf en sinds jaren weer eens een broedende wespindief.

Net als in de vorige jaren was de buizerd weer de meest voorkomende broedvogel.

Gebied

Het door ons onderzochte gebied kunnen we onderverdelen in de volgende deelgebieden:

- Loonse en Drunense Duinen, Hooge bank en Baardwijkse Overlaat
- Huis ter Heide
- Elshoutse wielen
- Polders ten noorden van Elshout/Drunen/Waalwijk/Sprang-Capelle/Waspik

Deelnemers:

Ad Smulders	Kees Kraneveld
Antoon Muskens	Mia van Bijnen
Ard Lagrouw	Roel van Bijnen
Jan van Son	Rolf Krúger
Harry Boezer	Theo Putters

Kees Kraneveld
Jacob van Ruysdaelstraat 37
5143 GL Waalwijk
kraneveld@hotmail.com
06-51791583



Hartelijke ontvangst bij Natuurmonumenten voor onze middagpauze. Tafel en stoelen worden klaargezet en koffie ingeschonken.

Wespendief



Het nest van de wespndief

Na verschillende waarnemingen van wespndieven op Huis ter Heide is intensief (door Antoon Muskens) naar een nest gezocht. Op 20 juni ontdekte hij dat er op een in de afgelopen winter ontdekt nest nogal wat groene bladeren lagen maar van een roofvogel was vanaf de grond niets te zien.

Op 21 juni terug gegaan en van een afstand zagen we het vrouwtje over de nestrand kijken. Op 28 juni is het nest met de camera gecontroleerd. Het mannetje vloog toen van het nest. Er lagen twee eieren in.



28 juni

Het nest is door ons daarna wekelijks met de camera gecontroleerd. Telkens zat het vrouwtje op het nest en die bleef op het nest staan.

Pas op 22 juli zagen we onder het vrouwtje een jong bewegen.

Op 29 juli was tijdens de controle geen oudervogel aanwezig en zagen we twee jongen waar wel wat leeftijdsverschil tussen zat.



29 juli oudste jong is minimaal één week oud

Op 5 augustus was er nog maar één jong. Het leek alsof het oudste jong verdwenen was. Is mogelijk gepredeerd.

Op 10 augustus was dat jong er nog en op het nest lagen heel veel wespennraten.



10 augustus

Op 12 augustus bleek het jong te zijn gepredeerd. Slechts wat donsveertjes resteerden.

Havik



Foto Martien Vissers

Drunen een van de twee nesten met vier jongen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nesten	25	24	20	22	21	22
mislukt	1	1	2	2	7	0
aantal jongen uit	42	57	44	45	25	55

Het aantal haviken blijft de laatste jaren, na een lichte daling, ongeveer gelijk. Opvallend dit jaar is dat geen enkel nest mislukte en daardoor ook het totaal aantal uitgevlogen jongen groter is dan de laatste jaren.

Buizerd



13 juli Huis ter Heide, andere jong was al uitgevlogen

Dit jaar vonden we 51 bezette nesten van de buizerd.
Een licht herstel in aantal nesten en broedsucces na de grote afname de laatste jaren.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nesten	65	68	79	53	40	51
mislukt	11	15	11	14	5	8
aantal jongen uit	93	94	138	61	49	73



Het loopt niet altijd goed af. Op twee nesten predatie vlak voor uitvliegen

Sperwer



Huis ter Heide 24 mei.
Op 9 juni waren er zes jongen maar later gepredeerd.
Waarschijnlijk door havik die op 130 meter een nest met drie jongen had

Met de sperwer hadden we een iets beter jaar ten opzichte van vorig jaar maar het houdt niet over.

We vonden 7 bezette nesten waarvan één nest in een tuin bij een particulier in Kaatsheuvel. Dat nest was meteen ook het meest succesvolle want daar vlogen maar liefst 7 jongen uit!

Kaatsheuvel 10 juli
Een van de zeven uitgevlogen sperwers vlakbij het nest

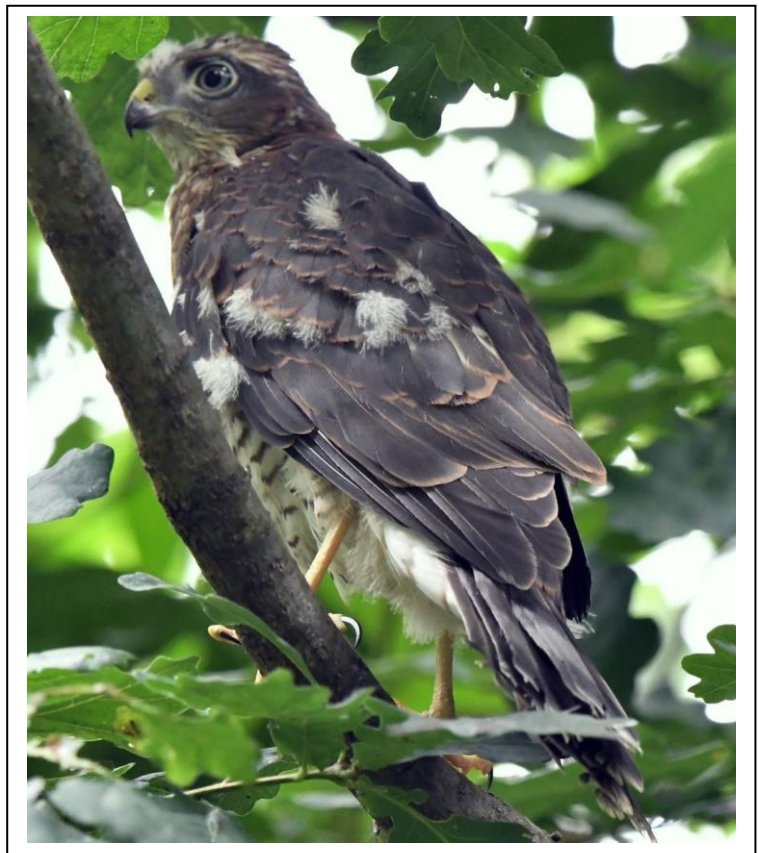


Foto Frans van Gils

Van de nesten in de bosgebieden mislukten wederom de meeste, namelijk 4 van de 6. De precieze oorzaak is niet bekend maar meestal is er sprake van predatie. De nesten zijn bij de volgende controle leeg.



Plantloon 5 juli.
Een van de twee
gelukke
sperwernesten in de
bosgebieden

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nesten	3	6	8	8	2	7
mislukt	1	3	2	8	1	4
aantal jongen uit	8	7	22	0	3	13

Torenvalk



13 mei

Met de torenvalk gaat het niet goed in ons gebied. De tekenen daarvoor waren er al in de loop van de winter zichtbaar want toen werden wederom minder torenvalken gezien dan de winter daarvoor en die winter was al niet goed.

We hebben het dan over de poldergebieden want in de Loonse en Drunense Duinen en Huis ter Heide werden geen broedende torenvalken gevonden.

Huis ter Heide is volgens ons zeer geschikt om kasten te plaatsen want daar zien wij regelmatig torenvalken.



30 mei hetzelfde nest als hierboven

Het aantal gevonden nesten was 10 tegenover 15 vorig jaar. Ook het aantal mislukte nesten was hoger dan voorgaande jaren.

Dit jaar geen enkel nest in een hoogspanningsmast, wel weer in de letter "o" van Xenos op het industrieterrein in Waalwijk maar helaas daar géén jongen.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nesten	6	7	14	22	15	10
mislukt	1	0	1	2	2	4
aantal jongen	24	40	58	75	59	30



In de "o" van Xenos dit jaar wel gebroed maar geen jongen uitgevlogen

Slechtvalk



het kunstnest met ouder en de twee jongen 26 mei

In ons gebied hebben we één paar broedende slechtvalken gevonden op een hoogspanningsmast. In begin van het broedseizoen waren er meerdere paren aanwezig maar door een storm in februari zijn veel nesten uit de hoogspanningsmasten gewaaid zodat de nestgelegenheid verdween.

Het grootbrengen van de drie jongen van het enige nest leverde ook de nodige problemen op. Op 20 mei waaide namelijk ook dit nest uit de mast. Ard Lagrouw trof één jong op de grond aan, de andere twee zaten nog hoog op een ijzeren balk. Het gevallen jong bleek een mannetje van 25 dagen. Het is naar een vogelopvangcentrum in Rotterdam gebracht.

Bij een bezoek van Ard de volgende dag bleek dat ook de twee overgebleven jongen uit de mast waren gevallen en een had de val niet overleefd. Ard heeft toen een kistje gemaakt, dat onder in de mast (2,5 meter hoog) vastgezet en het jong daarin geplaatst. Toen bleek dat het jong daar door de ouders gevoerd werd is het in het vogelopvangcentrum geplaatste jong opgehaald en bij die ander gezet en beide geringd. Beide werden daar gevoerd maar later is helaas nog één jong overleden. Alle jongen waren mannetjes ook die dood gevallen was.



Waspik 24 mei

Foto's Ard
Lagrouw

Boomvalk



4 augustus de drie jongen in een eik

Slechts twee nesten van de boomvalk werden gevonden.
Een zat op een hoogspanningsmast de ander in een eik.
Van beide nesten zijn drie jongen uitgevlogen.



9 augustus twee van de drie jongen in de mast

Raaf



24 maart

De raaf broedde in hetzelfde nest als vorig jaar. Bij de eerste controle met de camera op 24 maart lagen twee jongen en één ei in het nest. Daar lag echter ook nog een ei van een nijlgans bij!

Bij de volgende controle op 11 april was het nest helemaal leeg en hing een beetje uit elkaar. Waarschijnlijk gepredeerd.

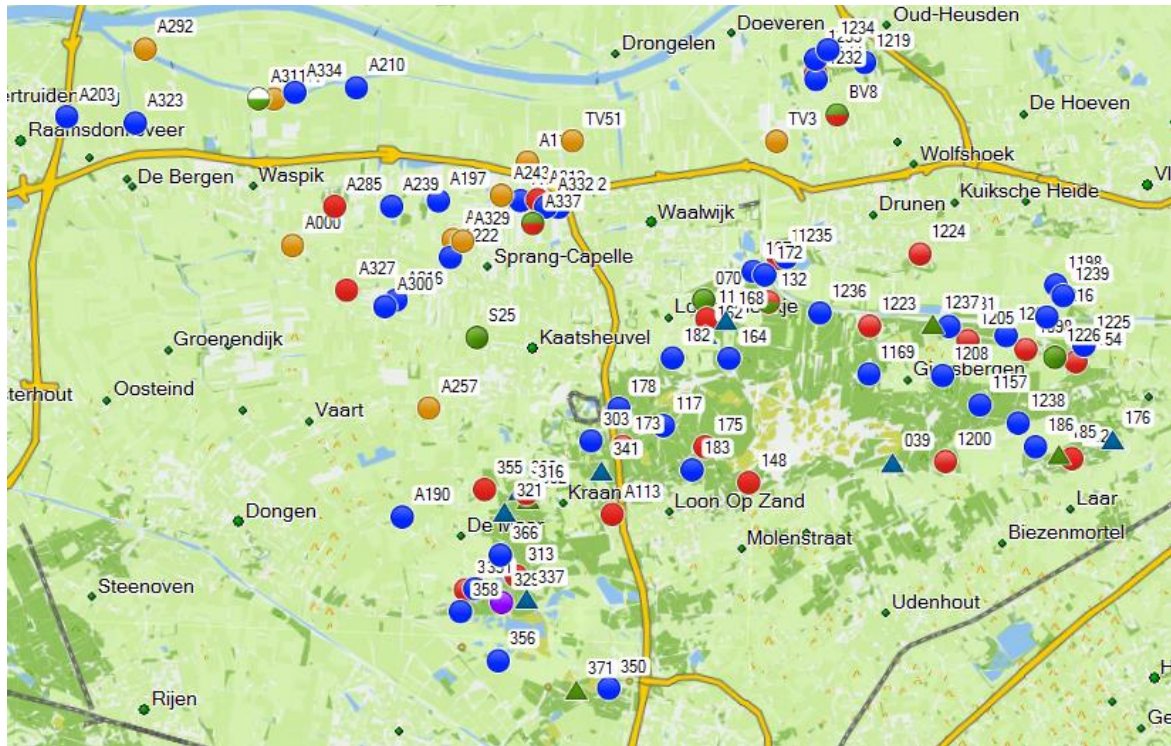
Bruine kiekendief

Verschillende keren zijn bruine kiekendieven gezien maar niets wijst op een broedgeval in onze omgeving.

Totaal gevonden nesten 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
buizerd	65	68	79	53	40	51
havik	25	24	20	22	21	22
sperwer	3	6	8	8	2	7
torenvalk	6	7	14	22	15	10
boomvalk	1	1	2	3	2	2
slechtvalk	1	1	1	2	3	1
wespendief		1				1
bruine kiekendief		1	1			
raaf		1	1	1	1	1
Totaal	101	110	126	111	84	95

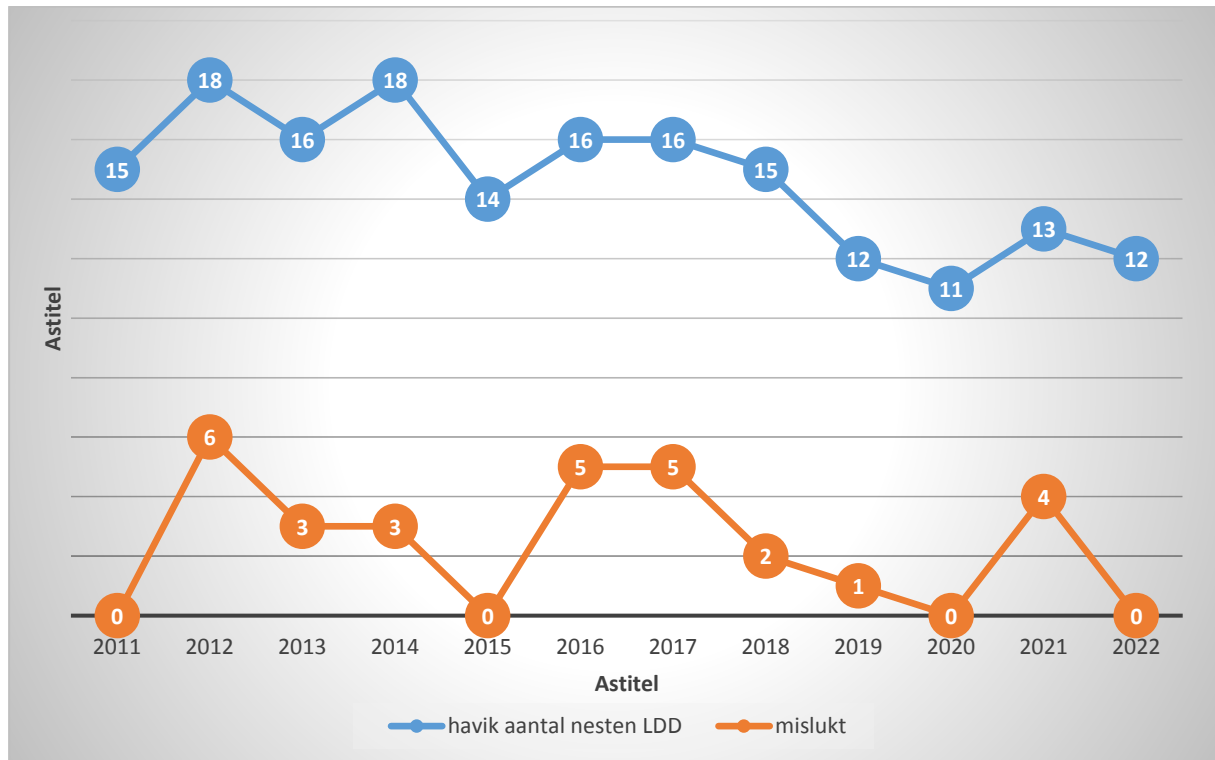
2022 totaaloverzicht roofvogelnesten



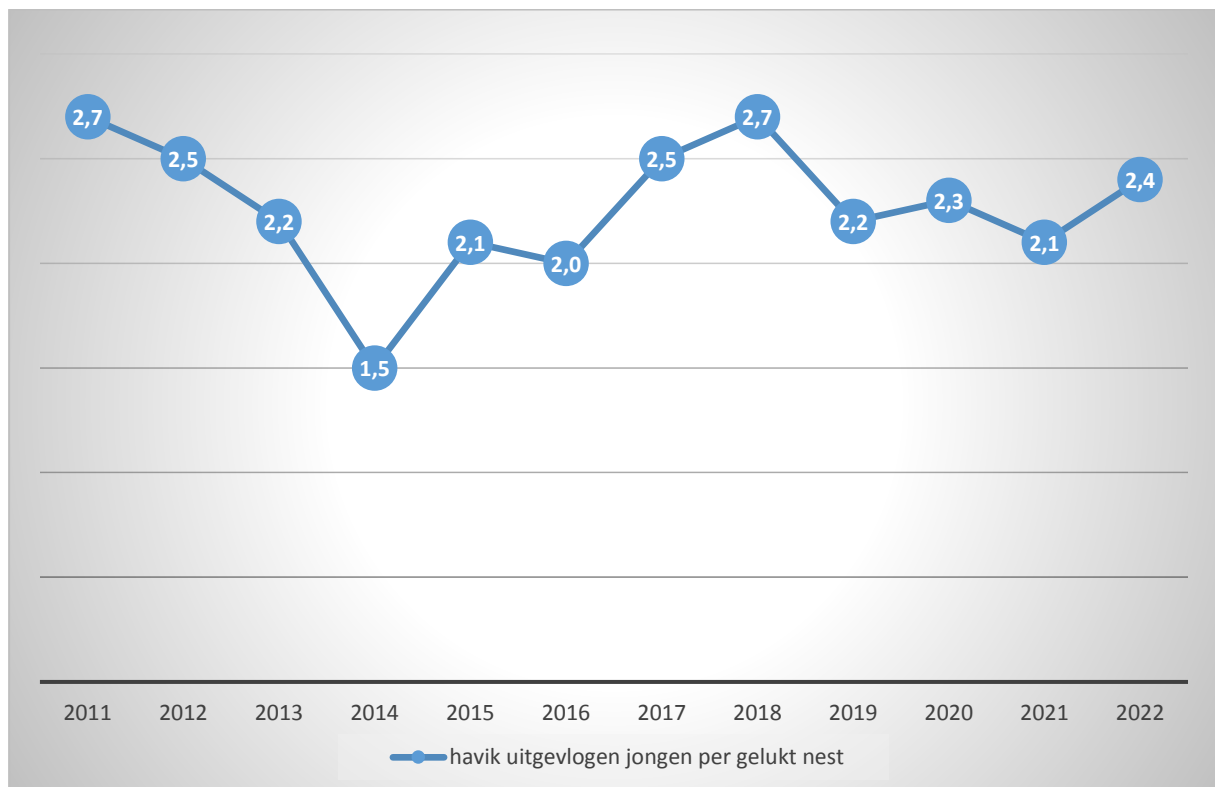
Rood is havik
Blauw is buizerd
Oranje is torenvalk
Groen is sperwer

Havik in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2022

Aantal nesten

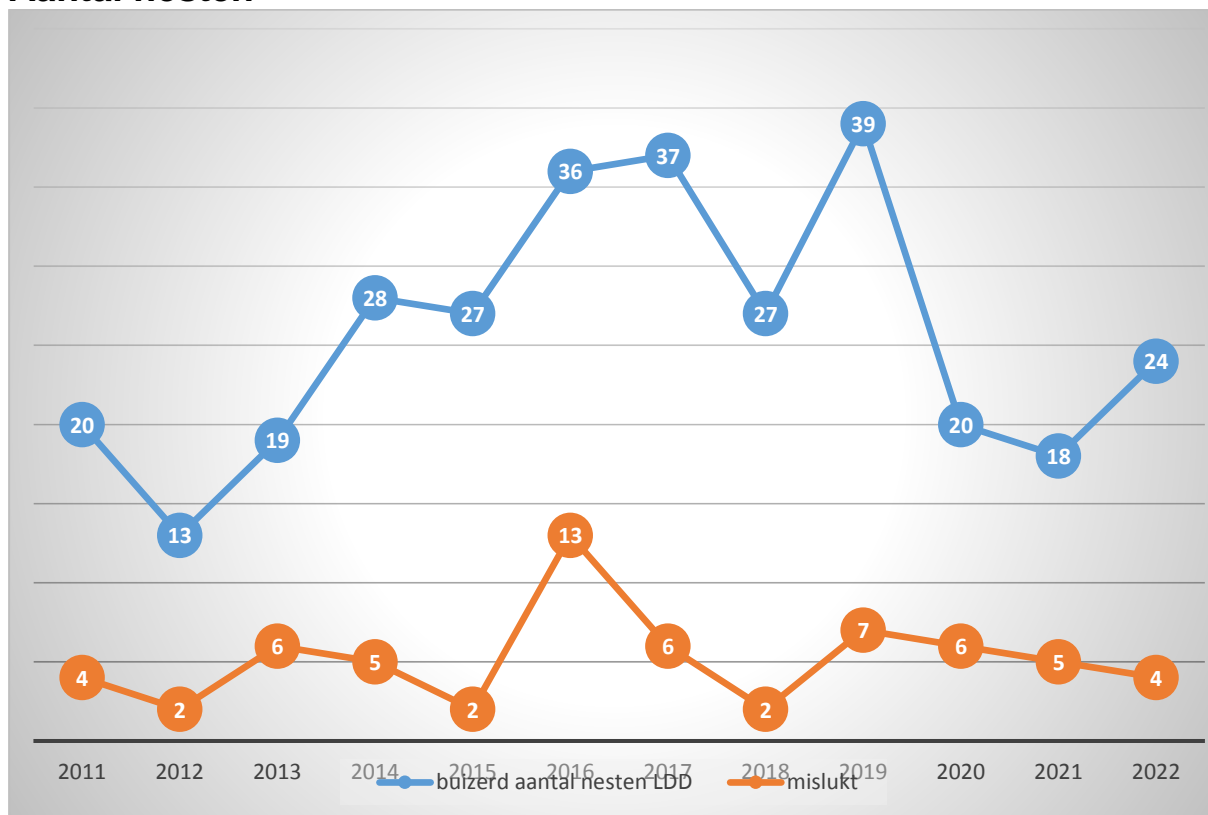


Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest



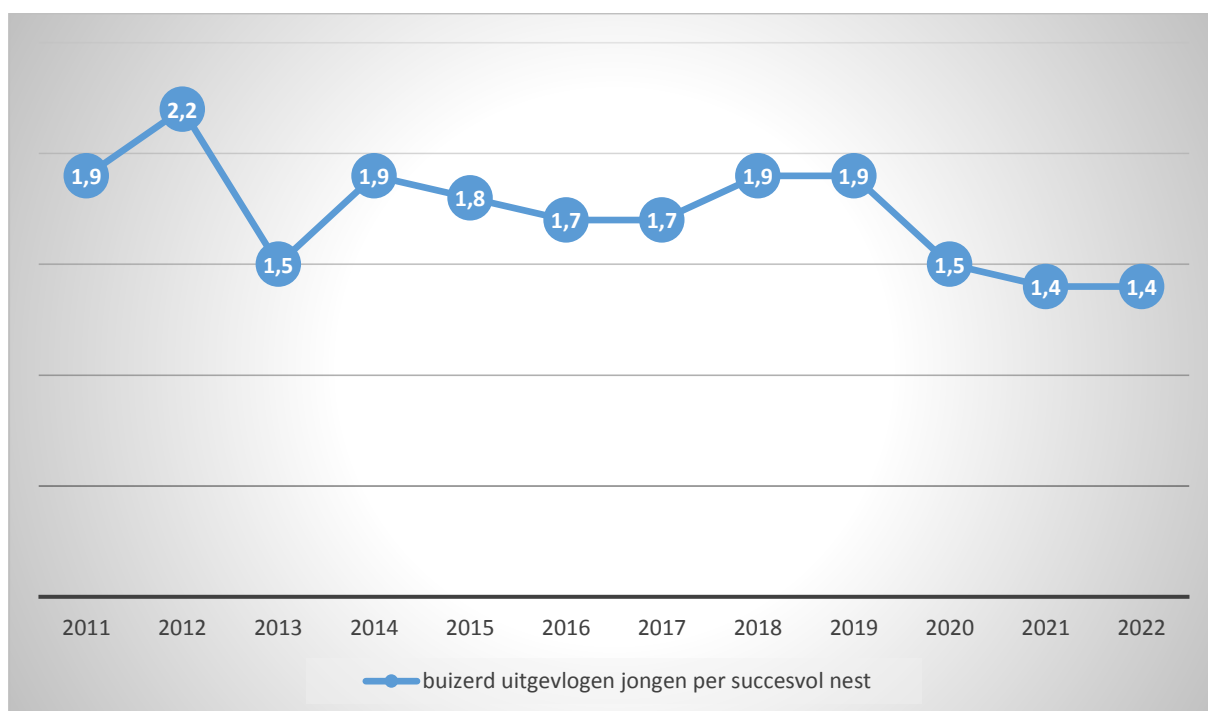
Buizerd in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2022

Aantal nesten



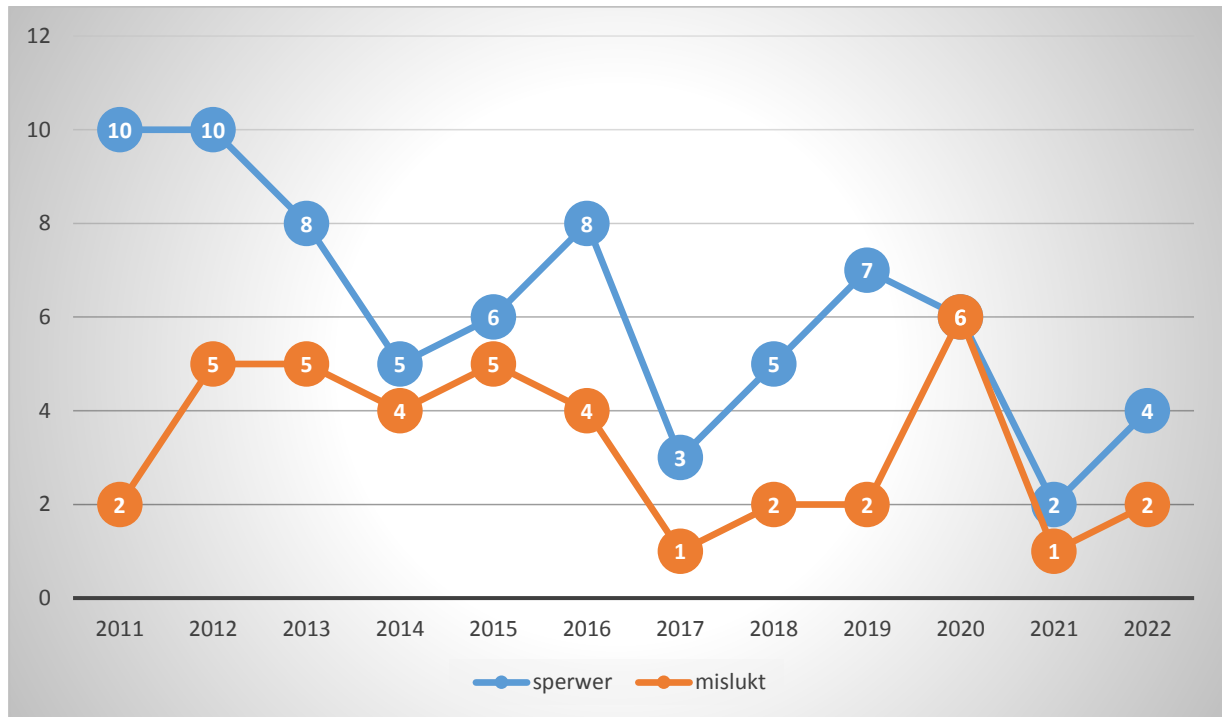
Grote schommelingen in het aantal nesten!

Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest

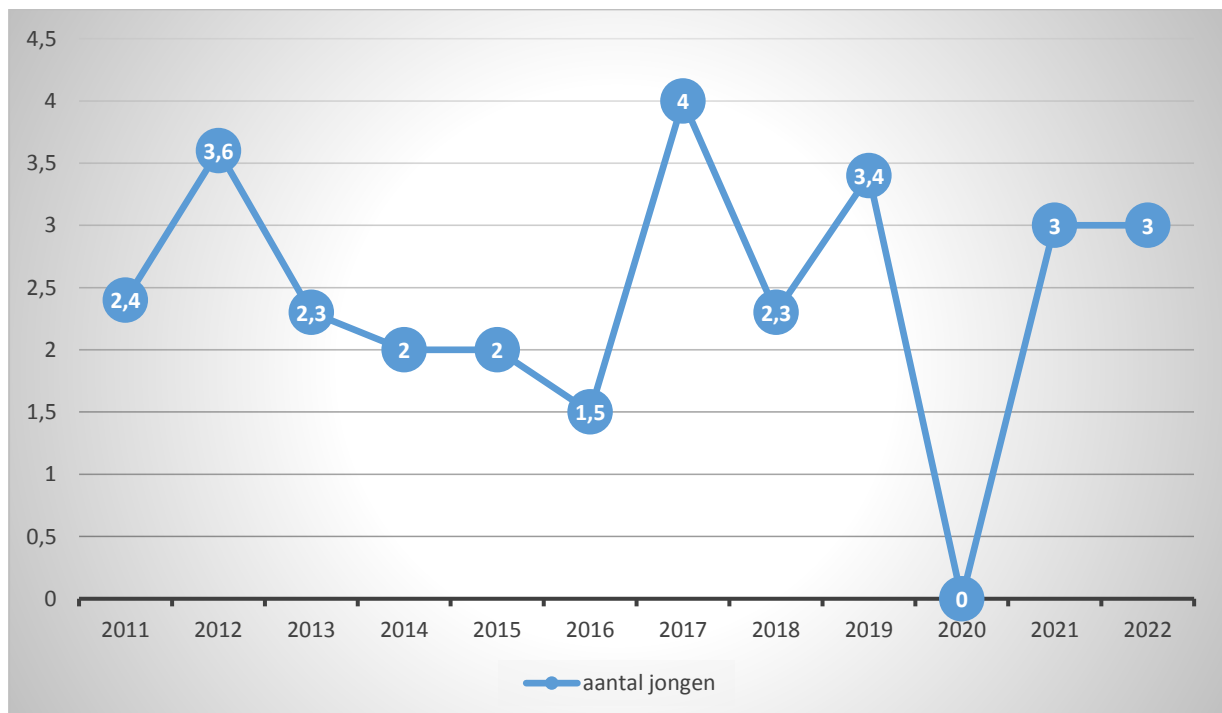


Sperwer in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2022

Aantal nesten



Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest



Broedgegevens

Havik	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
1999	4	nb		nb		2,3	3
2000	4	nb		nb		2,2	4
2001	8	nb		nb		2,3	7
2002	6	nb		nb		2,3	6
2003	5	nb		nb		2,0	5
2004	7	nb		nb		2,5	6
2005	12	nb		nb		2,4	11
2006	11	nb		nb		2,2	8
2007	15	nb		nb		2,2	12
2008	18	nb		nb		2,4	17
2009	17	nb		nb		2,0	12
2010	18	nb		nb		2,5	15
2011	23	nb		nb		2,6	22
2012	27	nb		nb		2,4	18
2013	23	nb		nb		2,1	18
2014	23	nb		nb		1,8	20
2015	20	nb		nb		2,2	19
2016	23	nb		nb		1,8	17
2017	24	nb		nb		2,5	17
2018	24	3,4	21	2,9	23	2,7	21
2019	20	3,5	17	2,6	17	2,4	18
2020	23	3,0	20	2,5	13	2,4	19
2021	21	2,8	17	2,3	13	2,8	11
2022	22	2,9	18	2,6	20	2,6	20

Sperwer	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2005	3	nb		nb		2,0	2
2006	3	nb		nb		3,3	3
2007	6	nb		nb		3,0	5
2008	10	nb		nb		2,4	5
2009	4	nb		nb		2,3	3
2010	10	nb		nb		2,9	8
2011	13	nb		nb		2,7	9
2012	12	nb		nb		3,2	6
2013	9	nb		nb		2,0	4
2014	6	nb		nb		2,5	2
2015	6	nb		nb		2,0	1
2016	8	nb		nb		1,5	2
2017	3	nb		nb		4,0	2
2018	6	4,5	4	3,0	5	2,3	3
2019	8	5,3	6	3,7	6	3,7	6
2020	8	4,5	6	4,3	3	0,0	0
2021	2	6,0	2	5,0	2	3,0	1
2022	7	4,5	6	3,3	7	4,7	3

Buizerd	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2001	7	nb		nb		1,7	7
2002	4	nb		nb		1,7	3
2003	5	nb		nb		1,2	3
2004	8	nb		nb		1,3	7
2005	17	nb		nb		1,9	14
2006	16	nb		nb		1,7	12
2007	23	nb		nb		1,8	18
2008	30	nb		nb		1,7	26
2009	23	nb		nb		1,7	19
2010	34	nb		nb		1,7	19
2011	35	nb		nb		1,7	26
2012	24	nb		nb		1,7	19
2013	38	nb		nb		1,5	26
2014	36	nb		nb		1,8	30
2015	42	nb		nb		1,6	38
2016	56	nb		nb		1,5	41
2017	65	nb		nb		1,7	53
2018	68	2,3	55	2,0	49	1,8	51
2019	79	2,6	57	2,3	71	2,0	68
2020	52	2,3	38	2,1	24	1,9	32
2021	40	1,9	28	1,7	32	1,5	32
2022	51	2,2	36	1,8	45	1,7	43

Torenvalk	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2007	2	nb		nb		5,0	2
2008	3	nb		nb		3,3	3
2009	2	nb		nb		3,0	2
2010	3	nb		nb		4,7	3
2011	3	nb		nb		3,7	3
2012	3	nb		nb		5,5	2
2013	3	nb		nb		5,0	1
2014	3	nb		nb		2,7	3
2015	5	nb		nb		3,4	5
2016	5	nb		nb		2,6	3
2017	5	nb		nb		4,5	5
2018	7	5,7	6	5,7	7	5,7	7
2019	14	5,0	9	4,5	13	4,5	13
2020	21	4,9	15	3,9	19	3,9	19
2021	15	5,1	13	4,7	13	4,5	13
2022	10	4,9	9	5,0	6	5,0	6